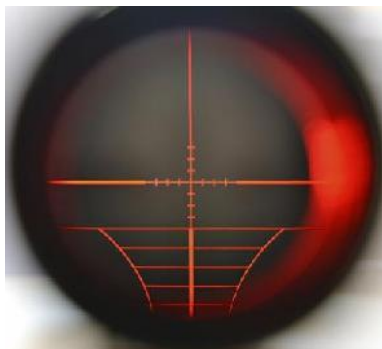

ZDROJOVÝ MATERIÁL Č. 8

Scenáre

Scenár č. 1 Zabíjanie na objednávku vlády

Pod zabíjaním na objednávku vlády sa chápe zabíjanie, ktoré z politických dôvodov nariadi, a dokonca aj vykoná vláda. Hoci nejde o bežný postup, v minulosti sa využil v rámci rôznych režimov, či už demokratických alebo totalitných. Podobne ako v prípade ostatných druhov zabíjania, aj zabíjanie na objednávku vlády odporuje základnému ľudskému právu – právu na život.

Zdroj: *MartinaVaculikova/iStock*

K príkladom, o ktorých sa hovorí v súvislosti so zabíjaním na objednávku vlády, patrí:

1. operácia Boží hnev v nadväznosti na mníchovský masaker z roku 1972, keď izraelský tím na príkaz izraelskej premiérky vypátral a zabil troch žijúcich palestínskych vrahov jedenástich izraelských športovcov;
2. severoírska politika „strielať s cieľom zabiť“, uplatňovaná v osemdesiatych rokoch 20. storočia, keď policajti a vojaci údajne zámerne zabili niekoľko podozrivých bez toho, aby sa ich najprv pokúsili zatknúť.

Scenár č. 2: Časovo neohraničené zadržiavanie bez riadneho procesu

Časovo neohraničené zadržiavanie je väznenie zatknutej osoby štátom bez súdneho procesu. Predstavuje porušenie ľudských práv zatknutej osoby, pretože je v rozpore s presvedčením, že každý podozrivý je až do dokázania viny nevinný. Nejde o bežný postup, v nedávnych rokoch však vlády občas na neurčito zadržovali jednotlivcov podozrivých z terorizmu alebo vlastizrady.

Zdroj: *sakhorn38/iStock*

Ako príklady spájané s časovo neohraničeným zadržiavaním bez riadneho procesu možno uviesť:

1. operáciu britskej armády s názvom Demetrius, v rámci ktorej boli zadržané a uväznené stovky Írov, ktorí boli údajne zapletení s Írskou republikánskou armádou (IRA);
2. záliv Guantánamo na Kube, kde sa nachádza väznenie pod kontrolou USA, ktoré funguje ako zariadenie na dlhodobé zadržiavanie podozrivých.

Scenár č. 3: Globálne sledovanie

Zdroj: © Hellertoon

Pod globálnym sledovaním sa chápe hromadné sledovanie celého obyvateľstva bez ohľadu na štátne hranice. Nejde o nový pojem a okrem politického významu sa týka aj sledovania obyvateľstva z dôvodov verejného zdravia. Globálne sledovanie na politické účely je medziiným v rozpore s právom jednotlivcov na súkromie. V roku 2013 zamestnanec americkej národnej bezpečnostnej agentúry (NSA) Edward Snowden zverejnil sériu dokumentov, ktoré poukazujú na globálne sledovanie zo strany jeho zamestnávateľov.

- Existujú okolnosti, za ktorých možno pozastaviť vykonávanie ľudských práv, alebo ich zrušiť?
- Môžeme niekoho zbaviť ľudských práv a odôvodniť to ochranou vyššieho záujmu širšej spoločnosti?
- Kedy sa takáto strata práv ukončí? Čo si myslíte o tomto: súhlasili by ste s tým, aby bol niekto za určitých okolností zbavený svojich práv?
- Sú potreby širšej spoločnosti dôležitejšie ako ľudské práva jednotlivca?
- A kto má v konečnom dôsledku právo rozhodnúť o tom, či možno obmedziť práva obžalovaného?